

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2018-5-56 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 19-11/129-56
Karar Tarihi : 07.03.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN, Mehmet AYAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER: Ebru İNCE, Furkan BAŞTÜRK, Furkan ÇELEN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Okan Okandan Mini Moda-Okan Okandan
Köşk Mah. Şht. Üstğm. Mustafa Şimşek Bulvarı No:38/B
Melikgazi/Kayseri

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Anne ve bebek ürünleri sektöründe faaliyet gösteren Okan Okandan Mini Moda–Okan Okandan unvanlı şirketin e-ticaret bayiliğine ait XML Bayilik Sözleşmesi'nin satış fiyatını belirleyici hüküm içerdiği, bayilere verilen XML linkinde fiyatların sabit olduğu ve Okan Okandan Mini Moda–Okan Okandan'ın uyguladığı fiyat politikası ile bayilerinin ticari faaliyetini zorlaştırdığı iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Okan Okandan Mini Moda – Okan Okandan (MİNİKOLİ) unvanlı şahıs şirketinin fiziki mağazaları ve “minikoli.com” ile “minimoda.com” isimli internet siteleri üzerinden anne ve bebek ürünleri satışı gerçekleştirdiği, aynı zamanda XML altyapısı üzerinden e-ticaret bayiliği verdiği,
- MİNİKOLİ'nin, satışa sunduğu ürünlere ait ürün adı, ürün kodu, marka, kategori, ürün açıklaması, ürün resimleri, stok durumu, alış ve satış fiyatı gibi her türlü detay bilgileri XML ortamında bayileri ile paylaştığı, bayinin bu linki kullanıp kendi internet sitesi ya da N11, hepsiburada gibi platformlar üzerinden satış yapabildiği, nihai tüketicinin ödemeyi bayiye yaptığı, bayinin tüketici adına fatura düzenlediği, stok tutulmaması sebebiyle satışı yapılan ürünün bu işlem sırasında ellerinde olmadığı, sipariş alınması halinde MİNİKOLİ'nin bayi özel sistemi üzerinden sipariş verdikleri, MİNİKOLİ'ye ürünün tedariki için sistem üzerinde gösterilen alış fiyatı tutarında ödeme yaptıkları ve MİNİKOLİ'nin aralarında gerçekleşen satış işlemine binaen fatura düzenlediği,
- Bayi perakende satış fiyatı ile ürün için MİNİKOLİ'ye yapılan ödeme arasındaki farkın bayinin kazancı olduğu, ürünün teslimi için MİNİKOLİ'ye yalnızca müşterinin adres bilgisinin gönderildiği,
- Bayiye sipariş edilen malın tüketiciye teslimini MİNİKOLİ'nin yaptığı, kargo bedelini bayinin karşıladığı,
- Ürün Tedarik Sözleşmesi'nin (Bayilik Sözleşmesi) 2.10. maddesinde “Şirket; münhasıran Minimoda Bebek Mağazaları tarafından belirlenen ve alıcılara

uygulanacak indirimini ilan edecek ya da Alıcıya bildirecektir. Alıcı; şirketin bilgisi ve haberi olmadan ve onayını almadan, piyasayı bozacak şekilde bir fiyat politikası uygulayamaz ve promosyonlar yapamaz¹. yönünde hükmün yer aldığı,

- MİNİKOLİ tarafından belirlenen satış fiyatına uymadıkları durumların olduğu, bayi perakende satış fiyatının MİNİKOLİ tarafından denetlenmediği, ancak internet sayfalarına girildiğinde ya da “akakçe.com” ya da “cimri.com” gibi fiyatları sıralayarak sergileyen internet sayfalarından uyguladıkları fiyatların görülebileceği,
- MİNİKOLİ tarafından belirlenen satış fiyatlarına uymadıklarında MİNİKOLİ’den kendilerine bir uyarı gelmediği,
- MİNİKOLİ’nin, bayilere sunduğu alış fiyatının altında satış yaptığı, bu durum karşısında rekabet edemedikleri

iddia etmektedirler.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 12.11.2018 tarih ve 8165 sayı ile giren ihbar üzerine hazırlanan 27.12.2018 tarih ve 2018-5-56/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 27.12.2018 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 18-49/771-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili Kurul kararı üzerine hazırlanan 26.02.2019 tarih, 2018-5-56/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) Önaraştırma sürecinde 31.01.2019 tarihinde MİNİKOLİ’den değerlendirmeye esas teşkil etmek üzere bazı veriler talep edilmiştir. Talep edilen bilgiler 05.02.2019 tarih, 762 sayı ve 26.02.2019 tarih, 1382 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (5) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor’da;
 - MİNİKOLİ’nin e-ticaret bayiliğine ilişkin Ürün Tedarik Sözleşmesi’nin 2.10. maddesinde yer alan “*Şirket; münhasıran Minimoda Bebek Mağazaları tarafından belirlenen ve alıcılara uygulanacak indirimini ilan edecek ya da Alıcıya bildirecektir. Alıcı; şirketin bilgisi ve haberi olmadan ve onayını almadan, piyasayı bozacak şekilde bir fiyat politikası uygulayamaz ve promosyonlar yapamaz.*” hükmünün bayilerin satış fiyatlarına müdahale imkânı vermesinden dolayı yeniden satış fiyatının belirlenmesi uygulamasını teşkil ettiği,
 - Yeniden satış fiyatının belirlenmesine ilişkin hükmün Ürün Tedarik Sözleşmesi’ni 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği’nin (2002/2 sayılı Tebliğ) kapsamı dışına çıkaran sınırlama içerdiği, sözleşmenin bu nedenle 2002/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen grup muafiyetinden yararlanamayacağı,
 - Yeniden satış fiyatının belirlenmesine ilişkin hükme yönelik yapılan bireysel muafiyet değerlendirmesinde, MİNİKOLİ tarafından öne sürülen gerekçeler de dikkate alınarak sözleşmenin tüketici faydası yaratmaması nedeniyle bireysel muafiyet şartlarını sağlamadığı, bu nedenle bireysel muafiyetten yararlanamayacağı,
 - Yeniden satış fiyatına yönelik hükmü uygulamaya geçirmemiş olması nedeniyle MİNİKOLİ hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un (4054 sayılı Kanun) 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı,
 - MİNİKOLİ’ye Ürün Tedarik Sözleşmesi’nin yeniden satış fiyatının belirlenmesine ilişkin 2.10. maddesinin sözleşmeden çıkarılması gerektiği ve değişikliğin 90 gün içinde yapılarak Rekabet Kurumuna tevsik edilmesi, aksi halde hakkında 4054 sayılı

¹ Sözleşme kapsamında “Şirket” olarak MİNİKOLİ, “Alıcı” olarak ise BAYİ kastedilmektedir.

Kanun kapsamında işlem başlatılacağına bildirilmesi yönünde 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş gönderilmesinin uygun olacağı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan Teşebbüs: Okan Okandan Mini Moda – Okan Okandan (MİNİKOLİ)

- (6) MİNİKOLİ Kayseri ilinde 2004 yılından beri "anne ve bebek ürünleri" sektöründe faaliyet gösteren bir şahıs şirkettir. Üretim faaliyeti olmayan MİNİKOLİ, perakende ve toptan satış faaliyetinde bulunmaktadır. MİNİKOLİ, ürünlerinin perakende satışını Kayseri'de bulunan mağazasında ve minikoli.com, minimoda.com ve diğer çevrimiçi platformlar üzerinden gerçekleştirmektedir. MİNİKOLİ, XML sistemini kullanarak verdiği e-ticaret bayilikleri üzerinden ise ürünlerinin toptan ticaretini yapmaktadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Sektör Hakkında Genel Bilgi

- (7) Anne ve bebek ürünleri sektörü ülkemizde artan nüfus ve gelir paralelinde önemli büyüme ve gelişim kaydeden sektörler arasında yer almaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2017-2018 verilerine göre Türkiye'de yılda ortalama 1,3 milyon yeni çocuk dünyaya gelmekte, 0-4 yaş bebek ve küçük sayısı yaklaşık 6,5 milyona ulaşmış bulunmaktadır². Bebek giyim, oyuncak, bebek bezi, ıslak mendil, hamile giyim, bebek maması, bebek arabaları, oto koltukları gibi pek çok ürünü içine alan sektörün büyüklüğünün 2017 itibarıyla 8 milyar TL civarında olduğu tahmin edilmektedir.³
- (8) Ülkemizde ailelerin üç yaşına kadarki dönemde bebekleri için yıllık en az 2.000 TL harcama yaptıkları, bu harcama tutarının dünya ortalamasının altında kaldığı, bu nedenle sektörün önemli büyüme potansiyeli taşıdığı sektör yetkililerince ifade edilmektedir⁴. Bu potansiyele bağlı olarak günümüzde zincir mağaza şeklinde faaliyette bulunan organize bebek mağazalarının sayısının hızla artmakta olduğu, fiziksel mağazaların yanı sıra internet kanalının da gün geçtikçe güç kazandığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda 2015 yılında 200 civarında olan 100 m² üzeri bebek mağaza sayısının 2017 yılında 400'e ulaştığı, önde gelen e-ticaret sitelerinden Hepsiburada'da bebek kategorisi satışlarının her yıl katlanarak büyümekte olduğu ve 2017 yılı itibarıyla site üzerinden yapılan satışların %10'unu bu kategorinin oluşturduğu görülmektedir⁵.
- (9) Anne ve bebek ürünleri sektörü e-ticaret kanalının, diğer pek çok sektörde de olduğu gibi tüketici tercihleri ve alışkanlıkları doğrultusunda son yıllarda ivme kazanan bir büyüme sergilediği görülmektedir. Bu kapsamda, organize perakendenin yaygın olmadığı yerlerde ikamet eden, bu nedenle istedikleri marka ve ürünlere ulaşamayan tüketicilerin internet alışverişine yöneldiği, zamandan tasarruf sağlamak ve fiyat avantajı temin etmek üzere de internet kanalının tercih edilebildiği görülmektedir.

I.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (10) Dosya kapsamında incelenen iddialar, anne ve bebek ürünleri sektöründe faaliyette bulunan MİNİKOLİ'nin XML altyapısı üzerinden işlettiği çevrimiçi bayilik sistemini konu almakta olup başvuru sahibi MİNİKOLİ'den tedarik ettiği ürünlerin satışını yalnızca

² TÜİK, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr>

³ Ekonomist, "Bebek ekonomisi", <https://www.ekonomist.com.tr/kapak-konusu/bebek-ekonomisi.html>

⁴ <https://www.dunya.com/ekonomi/turkiyenin-bebek-ekonomisi-her-gecen-gun-buyuyor-haberi-369686;>

<http://www.milliyet.com.tr/turkiye-nin-bebek-ekonomisi-her-ekonomi-2475278>

⁵ Ekonomist, agk.

internet üzerinden gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda, MİNİKOLİ'nin uygulamalarının e-ticaret alanında bir rekabet kısıtı yarattığı, rekabetin bu alanda sınırlandırıldığı iddia edilmektedir. Sektöre ilişkin yukarıda verilen bilgiler ve başvuru konusu iddialar çerçevesinde ilgili ürün pazarının “anne ve bebek ürünleri e-ticaret pazarı” şeklinde ele alınabileceği ancak “İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz”un 20. paragrafında da belirtildiği üzere; inceleme konusu işlemin olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmadığı ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etkinin söz konusu olduğu hallerde pazar tanımının yapılmayabileceği dikkate alındığında, bu aşamada mevcut dosya bakımından kesin bir ilgili ürün pazarı tanımının yapılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

I.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (11) E-ticaret kanalında yer alan firmalar, ürünlerinin dağıtımını il veya ilçe gözetmeden ülke çapında gerçekleştirdiğinden başvuru konusu bakımından ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

I.3. Dosya Kapsamında Elde Edilen Bilgiler ve Yapılan Tespitler

I.3.1. XML Bayiliği ve İşleyişi

- (12) “XML bayiliği” çevrimiçi literatürde “dropshipping” olarak adlandırılmakta ve bu sistem ile “*perakendeci tarafından alınan siparişlerin doğrudan bir toptancı tarafından karşılandığı bir tedarik modeli*” hedeflenmektedir. “Dropshipping”, bir başka ifadeyle, bir perakendecinin ürünleri stokta tutmayarak müşteriden sipariş geldikçe, siparişi bunu yerine getirecek olan toptancılara aktardığı bir dağıtım modelini ifade etmektedir⁶. E-ticarete yeni adım atmak isteyen birçok kişi tarafından stok tutma riski barındırmadığı için tercih edilen, bir müşteriden sipariş alındığında toptancı ile iletişime geçilerek ürünün toptancı tarafından müşteriye gönderilmesi sürecini izleyen bir dağıtım modeli olarak belirginlik kazanmaktadır⁷.
- (13) XML bayiliği son yıllarda e-ticarete hızla gelişmekte olan, diğer birçok sektörde de kullanılan bir dağıtım modeli özelliği taşımaktadır. Stok tutmaya gerek olmadan, ürünlerin tedarikçi firmadan doğrudan müşteriye ulaştırılması ön planda olduğundan, XML bayiliği “stoksuz e-ticaret” olarak da bilinmektedir. Söz konusu sistemde sağlayıcı; çevrimiçi olarak sağladığı ürünlere ilişkin bilgilerini (ürünlerin stok durumu, fiyat bilgileri vs.) gösteren “xml” uzantılı bir veri tabanı oluşturmakta ve bu veri tabanını dağıtım zincirinin diğer tarafı (bayi) ile çevrimiçi olarak anlık paylaşmaktadır. Veriler, sağlayıcı ile “excel” dosya formatında “XML” dosya uzantısı ile aktarıldığı için, sistem “XML bayiliği” olarak da isimlendirilebilmektedir. XML bayilik ilişkisinin genellikle yıllık kullanım bedeli karşılığında kurulduğu anlaşılmaktadır.
- (14) Pazara giriş engeli olmaması sebebiyle yoğun rekabetin söz konusu olduğu “Dropshipping” dağıtım modelinin, stok tutulmaması ve az sermayenin yeterli olması gibi avantajlarının yanı sıra, düşük kâr marjı, sağlayıcının stok durumunu güncel tutmaması sebebiyle siparişlerde yaşanabilecek sorunlar gibi dezavantajları bulunmaktadır.

I.3.2. MİNİKOLİ XML Bayiliğinin İşleyişi

- (15) Dosya kapsamında başvuru sahibi ve MİNİKOLİ'den elde edilen bilgiler doğrultusunda, MİNİKOLİ XML bayiliği sistemi dâhilinde ürünlerin bayi tarafından kendi internet sitesinde ve N11, Hepsiburada gibi çevrimiçi alışveriş sitelerinde sergilendiği, nihai tüketicinin satın alma yönünde iradesini bu platformlar üzerinden bayiyeye iletmesi ve ürünün ücretini BAYİ'ye

⁶ “<https://www.dotecon.com/assets/images/DotEcon-Ecommerce-Final-Report.pdf>”

⁷ “<https://www.worldwidebrands.com/dropshipping/what-is-dropshipping/>”.

ödediği anlaşılmaktadır. Bu satın alma işlemine yönelik fatura bayi tarafından düzenlenmektedir. Bayi stok tutmadığı için, sipariş halinde ürünü, MİNİKOLİ'den XML linkinde yer alan alış fiyatı üzerinden satın almakta, ancak ürün bayi tarafından değil MİNİKOLİ tarafından doğrudan nihai tüketiciye teslim edilmektedir. Ürünün nihai tüketiciye tesliminden, kargo bedelinin bayi tarafından karşılaması koşulu ile MİNİKOLİ sorumlu olmaktadır. Bayinin MİNİKOLİ'den yaptığı ürün satın alımına (tedarikine) ilişkin fatura MİNİKOLİ tarafından düzenlemekte ve bayiye gönderilmektedir.

- (16) MİNİKOLİ XML Bayilik Sözleşmesi'nde, bayinin sözleşme konusu ürünleri internet sitelerinde tüm sorumluluk kendisine ait olacak şekilde satacağı, ancak tüketiciye teslim edilen ürünün ayıplı çıkması halinde bayi tarafından usulüne uygun olarak gerekli bildirimlerin yapılması halinde MİNİKOLİ'nin ürün değişimi ve iadesi yapacağı düzenlenmektedir.
- (17) MİNİKOLİ, bayilerine "sabit fiyatlı" ve "serbest fiyatlı" olmak üzere iki XML paketinin yıllık olarak tahsil edilen bedel karşılığında satışını gerçekleştirmektedir. MİNİKOLİ'den temin edilen bilgiler doğrultusunda sabit fiyatlı XML paketindeki ürünlerin görece yüksek fiyatlı ve büyük oranda ithal mallardan oluştuğu, bu ürünlere yönelik ithalatçı veya sağlayıcı ile yapılan anlaşmalar sonrası yıl içinde söz konusu ürünün MİNİKOLİ tarafından alım fiyatının sabitlendiği anlaşılmaktadır. Serbest fiyatlı XML paketi ise daha çok küçük bakım ürünleri, diğer bir ifadeyle ıslak mendil, bebek bezi, dişlik, kozmetik ürünleri ile bebek aksesuarları gibi ürünlerden oluşmaktadır. Bu ürünlerin fiyatları kura bağlı veya dönemsel olarak her alımda değişiklik gösterdiğinden, bu ürünlerin olduğu XML paketi serbest fiyatlı XML paketi olarak adlandırılmaktadır. Bu çerçevede; serbest fiyatlı XML paketi içinde yer alan ürünlerin MİNİKOLİ'ye olan maliyetleri yıl içinde değişiklik gösterdiğinden bu ürünler için bayilere verilen fiyat da dalgalanmaktadır. Aksine sabit fiyatlı paketlerin içerdiği ürünlerin fiyatları çeşitli ticari ilişkilerle sabitlenmiş ve dolayısıyla yıl içinde bu ürünlerin MİNİKOLİ'ye olan maliyeti sabit olduğundan, bu ürünler için MİNİKOLİ'nin bayilerine verdiği fiyat (bayi alım fiyatı) da sabit kalmaktadır.
- (18) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, MİNİKOLİ'nin XML altyapısına dâhil olmak isteyen kişilere yıllık bedel karşılığında "sabit fiyatlı" veya "serbest fiyatlı" olmak üzere iki paket sunduğu, bayilerin XML bayiliği sistemi dâhilinde kendi nam ve hesaplarına faaliyette buldukları, bu faaliyetlerden doğan riskleri büyük ölçüde üstlendikleri görülmektedir.

I.3.3. Elde Edilen Bilgiler ve Yapılan Tespitler

- (19) Dosya kapsamında MİNİKOLİ'nin, XML sistemine dâhil olan bayilerin perakende satış fiyatları serbestisine müdahalede bulunduğu, bu anlamda bayilerin yeniden satış fiyatlarını belirleyecek uygulamaları olduğu ve bayilerin faaliyetlerini zorlaştıracak fiyat politikaları uyguladığı iddiaları incelenmiştir.
- (20) Anne ve bebek ürünleri sektöründe çok sayıda oyuncu yer almakta olup XML bayiliği sistemi, sektörde görece büyük oyuncular arasında yer alan ATM Dış Ticaret Pazarlama A.Ş. (JOKER), İlke Bebe Giyim Tur. Gıda Tic. Ltd. Şti. (İLKEBEBE), Leylek Ticaret ve Mağazacılık Ltd. Şti. (AKTİFBEBEK), Toker Bebe Tekstil İnşaat Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. (TOKERBEBE) gibi firmalarca da son dönemde artan şekilde kullanılmaktadır. MİNİKOLİ, Kayseri'de bulunan fiziki mağaza satışlarının yanı sıra internet üzerinden ürünlerinin perakende satışını ve XML altyapısı ile toptan satışını gerçekleştiren, bu satışlar dolayısıyla 2018 yılında (.....) TL ciro elde eden bir teşebbüstür. Türkiye'de anne ve bebek ürünleri pazarının büyüklüğünün 2017 yılı için 8 milyar TL düzeylerinde olduğu tahmin edilmektedir. Sektörde marka bilinirliği yüksek oyunculardan biri olan

Ebebek Mağazacılık A.Ş.'nin (E-BEBEK)⁸ 2018 yılı içerisinde fiziki 133 mağazasının bulunduğu, 2017 yılı tahmini cirosunun (.....) TL olduğu, sektörde yine BABYMALL, TOKERBEBE, Civil Mağazacılık A.Ş. (CİVİL BEBEK) gibi marka bilinirliği yüksek zincir mağazaları olan büyük oyuncuların bulunduğu ve çevrimiçi platformlara XML gibi iş modelleri vasıtasıyla çok sayıda oyuncunun giriş yaptığı dikkate alındığında, MİNİKOLİ'nin sektördeki pazar payının %(.....) çok altında kaldığı tahmin edilmektedir.

- (21) MİNİKOLİ'nin bayiler ile yaptığı Ürün Tedarik Sözleşmesi'nin 2.10. maddesinde “Şirket; *münhasıran Minimoda Bebek Mağazaları tarafından belirlenen ve alıcılara uygulanacak indirimini ilan edecek ya da Alıcıya bildirecektir. Alıcı; şirketin bilgisi ve haberi olmadan ve onayını almadan, piyasayı bozacak şekilde bir fiyat politikası uygulayamaz ve promosyonlar yapamaz.*” hükmü yer almaktadır. Bu madde lafzi olarak MİNİKOLİ'nin indirim oranlarını belirlemek ve (piyasayı bozacak) fiyat politikasını yasaklamak suretiyle bayilerin fiyat serbestisine müdahale edebileceğine işaret etmektedir. Bu noktada öncelikle belirtilmesi gereken husus, bu hükmün sözleşmelerde yer almakla birlikte fiili uygulamasının bulunmadığıdır. Nitekim başvuru sahibi de perakende satış fiyatını kendisinin belirlediğini ve nihai tüketiciye yapılan satışa ait faturanın kendisi tarafından kesildiğini ve MİNİKOLİ'ye bu konuda herhangi bir bildirim yapılmadığını, MİNİKOLİ'nin internet sitelerinden bayilerinin fiyatlarını takip edebilecek olmakla birlikte, buna yönelik bir takip mekanizmasının olmadığını, bayilerinin fiyatlarını bu anlamda takip etmediğini, BAYİ'nin de zaman zaman MİNİKOLİ tarafından tavsiye edilen fiyatın altına satış yaptığını, MİNİKOLİ'den bu satışlara yönelik bir geri dönüş almadıklarını ifade etmiştir.
- (22) MİNİKOLİ tarafından anılan maddenin gerekçesine ilişkin olarak, sektöre yeni giren XML bayilerinin adlarını piyasada duyurmak için ürünleri aldıkları fiyatın hayli altına satabildikleri veya piyasada yeni sayılabilecek veya az kalmış ürünlerin hepsini alıp bu ürünleri fahiş fiyattan satabildikleri bunu engellemeye yönelik ilgili hükme sözleşmede yer verildiği açıklamasında bulunulmuştur. Ancak, yukarıda belirtildiği ve aşağıda yer verilen MİNİKOLİ XML bayi fiyatları karşılaştırması tablosundan da görülebileceği üzere, bu maddenin uygulamasının olmadığı, BAYİ'lerin MİNİKOLİ tarafından tavsiye edilen fiyattan farklı ve MİNİKOLİ'nin perakende satış fiyatının altında da kalabilen fiyatlar uygulayabildikleri anlaşılmaktadır. Aşağıdaki tabloda rastgele seçilen ürünlere ilişkin olarak BAYİ satış fiyatı ile MİNİKOLİ tarafından tavsiye edilen fiyatların karşılaştırmasına yer verilmektedir.

Tablo-1: MİNİKOLİ ve BAYİ Fiyat Bilgisi Tablosu⁹ (TL)

	Bayi Adı	Ürün Adı	MİNİKOLİ Bayi Tavsiye Fiyatı	MİNİKOLİ Perakende Satış Fiyatı	Bayi Alış Fiyatı	Bayi Perakende Satış Fiyatı ¹⁰
1.	kargolagelsin	Avent Yalancı Emzik Tutacı (Asortili)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2.	kargolagelsin	Philips Avent SCF671/17 Cam Biberon 120 ml.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
3.	kargolagelsin	Mima Moon Mama Sandalyesi Ayaklı ve Ped Hediye	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

⁸ <https://www.ekonomist.com.tr/kulis/133-magazaya-ulasacak.html>

⁹ Tabloda yer alan Minikoli Satış Fiyatı ve Bayi Satış Fiyatı bilgileri, 14-15.02.2019 tarihlerinde ilgili teşebbüslerin internet sitelerinden ve/veya çevrimiçi platform adreslerinden o güne ait fiyat bilgileri derlenerek hazırlanmıştır. Bayilerin internet sitelerine girilip rastgele ürünler seçilmek suretiyle tavsiye fiyatların asgari fiyatlar şeklinde ortaya çıkıp çıkmadığı incelenmiştir.

¹⁰ İtalik olarak yazılan fiyatlar, bayilerin ilgili ürün için MİNİKOLİ'nin tavsiye ettiği fiyatlara uymadığını, italik olmayan fiyatlar ise ilgili üründe tavsiye fiyat ile bayilerin uyguladıkları fiyatların aynı olduğunu göstermektedir.

Tablo-1'in devamı						
	Bayi Adı	Ürün Adı	MİNİKOLİ Bayi Tavsiye Fiyatı	MİNİKOLİ Perakende Satış Fiyatı	Bayi Alış Fiyatı	Bayi Perakende Satış Fiyatı
4.	kargolagelsin	Sunny Baby Vak Vak Yürüteç	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
5.	kargolagelsin	Prego 5055 Zaapy Hoppala	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
6.	kargolagelsin	Tiny Love Tekmele ve Oyna Safari Oyun Halısı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
7.	kargolagelsin	Prego 8026 Cosmos Oyun Parkı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
8.	kargolagelsin	Peg Perego Portbebe Yağmurluk	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
9.	mofystore	Alone Baby 9317 Bebek Bakım Çantası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
10.	mofystore	Cheeky Chompers 804 Muslin Comforter Rosy Days	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
11.	mofystore	Unigo Dwinguler Hello Europe Oyun Matı 190X130X12	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
12.	miastilokids	Prego 2020 İmpala Travel Sistem Bebek Arabası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
13.	miastilokids	Prego 5055 Zaapy Hoppala	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
14.	miastilokids	Funna Baby Pilot Havlu	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
15.	miastilokids	Mayoral 191635 Tulum Kısa	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
16.	miastilokids	Prego Gaby Ana Kucağı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
17.	miastilokids	Alone Baby 9317 Bebek Bakım Çantası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
18.	reyonda.com	Prima Premium Care Süper Fırsat Midi No:3 (112 Adet)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
19.	reyonda.com	Chicco Urban Plus Bebek Arabası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
20.	reyonda.com	Sunny Baby 411 Kanguru	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
21.	baturbebek	Kraft Happy Birds Oyun Halısı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
22.	baturbebek	Sunny Baby 626 Ursula Elektrikli Beşik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
23.	baturbebek	Unigo Dwinguler Sunshine Day Oyun Matı 230X140X15	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
24.	baturbebek	Sunny Baby 1083 Tender Yürüteç	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
25.	baturbebek	Sunny Baby 107 Taffy Plus Mama Sandalyesi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
26.	baturbebek	Babymax Lisbon Fix Oto Koltuğu (0-36 Kg)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

27.	pembeyanak	Kraft Hip Seat Kanguru	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tablo-1'in devamı						
	Bayi Adı	Ürün Adı	MİNİKOLİ Bayi Tavsiye Fiyatı	MİNİKOLİ Perakende Satış Fiyatı	Bayi Alış Fiyatı	Bayi Perakende Satış Fiyatı
28.	pembeyanak	Wellgro New Golden Horn Q5 Travel Sistem Bebek Arabası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
29.	pembeyanak	Bondigo BL7100 Titreşimli ve Müzikli Ana Kucağı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
30.	pembeyanak	Pilsan Midilli At	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
31.	pembeyanak	Trg Polo 078 Anne- Bebek Bakım Çantası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
32.	pembeyanak	BeSafe İzi Comfort X3 İsofixli Oto Koltuğu (9-18 Kg) Midnight Black Melange	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: 05.02.2019 tarihli cevabi yazı ve internet taraması						

- (23) Tablo-1'de rastgele belirlenen 32 üründen oluşan örneklem bakımından; bayilerin satış fiyatının sadece sekiz üründe MİNİKOLİ tavsiye satış fiyatı ile uyumlu olduğu geri kalan 24 üründe uyum gözlenmediği, bazı ürünlerde bayilerin satış fiyatının MİNİKOLİ satış fiyatından yüksek olduğu, bazı ürünlerde ise bayilerin alış fiyatının da altında satış yaptığı görülmektedir. Bayilerin genellikle kâr marjı düşük ürünlerde MİNİKOLİ tavsiye satış fiyatı ile uyum sağladıkları görülmekte ve sözleşme hükmünün kati bir uygulamasının olmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, başvuru sahibinin beyanları ve fiyat incelemesinin yapıldığı bu tablo dikkate alındığında MİNİKOLİ'nin bayilerin satış politikalarına müdahaleyi içeren fiili bir uygulamasının olmadığı sonucuna varılmıştır.

I.4. Değerlendirme

- (24) Dosya kapsamında başvuru sahibi tarafından; MİNİKOLİ ile bayi arasında akdedilen Ürün Tedarik Sözleşmesi'nin 2.10. maddesinde MİNİKOLİ'nin bayilerinin yeniden satış fiyatını tespit etmesine yönelik bir hüküm bulunduğu, ayrıca MİNİKOLİ'nin bayi alış fiyatının altında fiyat belirlemek suretiyle de bayilerin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddia edilmektedir.

I.4.1. Yeniden Satış Fiyatının Tespit Edildiği İddiasına Yönelik Değerlendirme

I.4.1.1. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

- (25) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." Bu çerçevede 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" örnek ihlal türleri arasında sayılmaktadır. 4054 sayılı Kanun'un anılan maddesi anlaşmaları yatay veya dikey anlaşma şeklinde ayırmamakta, teşebbüsler arasındaki rekabeti kısıtlayıcı her türlü anlaşmayı Kanun kapsamında yasaklamaktadır. Başvuruya konu XML bayilik uygulamaları, pazarın farklı seviyelerinde yer alan MİNİKOLİ ile bayi arasındaki dikey anlaşma kapsamında olduğu görülmektedir. Bu dikey anlaşma çerçevesinde BAYİ'nin kendi nam ve adına faaliyet gösterdiği,

dolayısıyla BAYİ'nin bağımsız bir teşebbüs olarak faaliyette bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- (26) MİNİKOLİ ile bayi arasında akdedilen Ürün Tedarik Sözleşmesi'nin 2.10. maddesinde yer verilen “Şirket; münhasıran Minimoda Bebek Mağazaları tarafından belirlenen ve alıcılara uygulanacak indirim ilan edecek ya da Alıcıya bildirecektir. Alıcı; şirketin bilgisi ve haberi olmadan ve onayını almadan, piyasayı bozacak şekilde bir fiyat politikası uygulayamaz ve promosyonlar yapamaz.” düzenlemesinin, MİNİKOLİ'ye bayilerin müşterilerine uygulayacağı indirimleri belirleme ve bayilerin yeniden satış fiyatını tespit etme imkânı verdiği kanaatine varılmıştır. Bahsi geçen madde dolayısıyla MİNİKOLİ ve bayi arasındaki dikey anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.1.2. 2002/2 Sayılı Tebliğ Çerçevesinde Değerlendirme

- (27) 2002/2 sayılı Tebliğ, sağlayıcının pazar payının %40'ın altında olduğu ve Tebliğ'de öngörülen diğer şartların da sağlandığı hallerde dikey anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinden muafiyet sağlamaktadır. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde yer alan dikey rekabet kısıtları, açık sınırlamalar olarak adlandırılmakta, bu sınırlamaları içeren anlaşmalar Tebliğ'in sağladığı muafiyetten yararlanmamaktadır. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde yer verilen açık sınırlamalar arasında sağlayıcının bayilerinin yeniden satış fiyatını tespit etmesi anlamına gelen “Alıcının kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi” uygulaması da yer almaktadır. Söz konusu uygulamaya yönelik olarak Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un (Dikey Kılavuz) 17-19 nolu paragraflarında;

“(17) Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, alıcı teşebbüsün kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesine ilişkindir. Buna göre, alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi kesinlikle yasaktır. Ancak, sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla sağlayıcının, alıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya alıcıya satış fiyatını tavsiye etmesi mümkündür. Alıcıya bildirilen azami veya tavsiye nitelikteki satış fiyatlarının asgari veya sabit fiyata dönüşmemesi için, söz konusu fiyatların azami veya tavsiye niteliğinde olduğunun yayınlanan fiyat listelerinde ya da ürünün üzerinde açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

(18) Sağlayıcı teşebbüsler akdetmiş oldukları dikey anlaşmalara açık hüküm koymak suretiyle alıcının satış fiyatını doğrudan belirlemelerinin yanı sıra, aynı ihlali değişik uygulamalar vasıtasıyla dolaylı yollarla da gerçekleştirebilmektedirler. Alıcının kâr marjının belirlenmesi, tavsiye fiyat niteliğinde ilan edilmiş bir fiyat seviyesinden alıcının uygulayabileceği indirim oranının en üst seviyesinin belirlenmesi, alıcıya tavsiye edilen fiyatlara uyduğu oranda kendisine ilave indirimler uygulanması ya da bu fiyatlara uymaması durumunda teslimatların geciktirilmesi, askıya alınması veya anlaşmanın sona erdirilmesi şeklinde alıcının tehdit edilmesi ya da fiilen bu tür cezai yaptırımların uygulanması yeniden satış fiyatının dolaylı yoldan belirlenmesine örnek olarak verilebilir. Bu tür yeniden satış fiyatının dolaylı yoldan belirlenmesi uygulamaları da Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındadır.

(19) Yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik doğrudan veya dolaylı yöntemler, alıcıların uyguladığı fiyatların sağlayıcı tarafından izlenebildiği ve kontrol edilebildiği durumlarda daha etkili olacaktır. Örneğin, standart fiyat listelerinden farklı fiyatlardan satış yapan alıcıları rapor etme konusunda tüm alıcılara getirilecek bir yükümlülük sağlayıcının pazarda uygulanan fiyatları kontrol etmesini önemli ölçüde kolaylaştıracaktır. Yine teşebbüsler arasındaki sözleşmelerde yer alan ve sağlayıcının, kayırlan alıcı dışındaki alıcılara daha uygun fiyat ve koşullarda ürün temin etme

güdüsünü azaltabilen en çok kayırlan müşteri koşulu, yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik doğrudan veya dolaylı yöntemlerin etkisini daha da pekiştirebilecektir. Ancak en çok kayırlan müşteri koşulu ve benzeri yeniden satış fiyatı tespitinin etkinliğini pekiştiren destekleyici uygulamalar, tek başına yeniden satış fiyatının tespitine yol açan uygulamalar olarak değerlendirilmemelidir”

açıklamaları yer almaktadır.

- (28) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, MİNİKOLİ ile bayi arasında akdedilen Ürün Tedarik Sözleşmesi'nin 2.10. maddesinde yer verilen düzenlemenin, dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler doğrultusunda MİNİKOLİ tarafından fiili olarak uygulanmadığı anlaşılmış olsa da, MİNİKOLİ'ye bayilerin müşterilerine uygulayacağı indirimleri belirleme ve bayilerin yeniden satış fiyatını tespit etme imkânı verdiği kanaatine varılmıştır. Bu nedenle MİNİKOLİ ve bayi arasındaki dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

1.4.1.3. 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

- (29) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olan bir anlaşmanın, bu madde hükümlerinin uygulanmasından bireysel olarak muaf tutulabilmesi için anılan Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında sayılan dört koşulun tamamının sağlanması gerekmektedir. Bu koşullar;

“a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

*d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.”*dır.

- (30) MİNİKOLİ XML Bayilik Sözleşmesi'nde yer alan pazarda bayiler arasındaki rekabetin temel unsuru olan fiyat serbestisine müdahale imkânı yaratan yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik maddenin, MİNİKOLİ tarafından sunulan *“sektöre yeni giren XML bayilerince adlarını piyasada duyurmak için ürünlerin alış fiyatının altında satılmasının ve piyasada yeni sayılabilecek veya az kalmış ürünlerin tek bir bayice alınıp fahiş fiyata satılmasının engellenmesi”* gerekçesi göz önünde bulundurulsa da, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer verilen tüketici faydası şartını sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bireysel muafiyet tanınabilmesi için 5. maddede sayılan tüm şartların birlikte sağlanması gerektiğinden, diğer şartlara yönelik değerlendirme yapılmasına ihtiyaç duyulmamıştır. Bu çerçevede, MİNİKOLİ XML Bayilik Sözleşmesi'ne 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

- (31) Diğer taraftan, mevcut dosya bakımından önaraştırma sürecinde yapılan inceleme ve başvuru sahibinin beyanları doğrultusunda, MİNİKOLİ XML Bayilik Sözleşmesi'nde yer alan yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik hükme rağmen bayilerin MİNİKOLİ'nin belirlediği tavsiye perakende satış fiyatına uyum sağlama eğiliminde olmadıkları ve MİNİKOLİ'nin bayilerini izlemek için herhangi bir mekanizmasının olmadığı dikkate alındığında anılan sözleşme hükmünün yeniden satış fiyatının belirlenmesine yol açan fiili bir uygulamaya dönüşmediği, bayilerin satış fiyatlarını serbestçe belirledikleri anlaşılmaktadır.

- (32) Bu hususlar çerçevesinde, MİNİKOLİ'nin bayiler ile yaptığı Sözleşme'nin 2.10. maddesinde yer alan; “Şirket; münhasıran Minimoda Bebek Mağazaları tarafından belirlenen ve alıcılara uygulanacak indirimini ilan edecek ya da Alıcıya bildirecektir. Alıcı; şirketin bilgisi ve haberi olmadan ve onayını almadan, piyasayı bozacak şekilde bir fiyat politikası uygulayamaz ve promosyonlar yapamaz.” düzenlemesinin hayata geçirilmemiş olması nedeniyle MİNİKOLİ hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı; ancak, Ürün Tedarik Sözleşmesi'nin 2.10. maddesinin sözleşmeden çıkartılarak, değişikliğin 90 gün içinde Rekabet Kurumuna tevsik edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

I.4.2. MİNİKOLİ'nin Fiyat Politikasının Bayilerin Faaliyetini Zorlaştırdığı İddiasına Yönelik Değerlendirme

- (33) Başvuru sahibi tarafından iddia edilen bir diğer husus MİNİKOLİ'nin perakende satış fiyatlarını bayilerin tedarik fiyatının altında belirlemek suretiyle bayilerinin faaliyetlerini zorlaştırdığıdır. Bu kapsamda MİNİKOLİ'den perakende satış fiyatları ve bayi alış fiyatları bilgileri talep edilmiş ve örneklem ürün portföyü üzerinden fiyat karşılaştırması yapılmıştır. Tablo-1'de sonuçları sunulan çalışmada MİNİKOLİ'nin perakende satış fiyatlarının bir ürün dışında bayi alış fiyatlarının üzerinde olduğu görülmektedir. Tablo-1'de 21. sırada yer alan söz konusu üründe de bayinin perakende satış fiyatının MİNİKOLİ'nin perakende satış fiyatının oldukça altında olduğu görülmektedir. İddia edilen hususun, MİNİKOLİ'nin perakende satış fiyatlarının bayilere tavsiye ettiği perakende fiyatların altında kalması olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim MİNİKOLİ tarafından iletilen bir bayi şikâyetinde de bayinin MİNİKOLİ'nin bayi perakende satış fiyatının altında perakende satış yapması ve kâr marjlarının bu nedenle düşük olması konu edilmektedir. Diğer yandan, bu yönde bir uygulamanın varlığı tespit edilmiş olsa dahi, rekabet karşıtı bir etki ihtimalinden ancak sağlayıcının pazarda rekabetçi parametreler üzerinde etki doğurabilecek nitelikte pazar gücüne sahip olduğu halde bahsedilebilecektir. MİNİKOLİ'nin, anne ve bebek ürünleri sektöründe %(...) altında paya sahip bir teşebbüs olarak bu nitelikte bir gücünün olmadığı anlaşılmıştır. Bu çerçevede, MİNİKOLİ'nin fiyat politikası ile bayilerinin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiasının 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal teşkil etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (34) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- Okan Okandan Mini Moda – Okan Okandan'ın e-ticaret bayiliğine ilişkin Ürün Tedarik Sözleşmesi'nin, 2.10. maddesinde yer alan yeniden satış fiyatının tespitine yönelik hüküm nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna,
 - Söz konusu hüküm nedeniyle Ürün Tedarik Sözleşmesi'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamadığına,
 - İlgili sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet tanınamayacağına,
 - Yeniden satış fiyatının tespitine yönelik söz konusu hükmü uygulamaya geçirmemiş olması nedeniyle Okan Okandan Mini Moda – Okan Okandan hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına,

- Okan Okandan Mini Moda – Okan Okandan'a, Ürün Tedarik Sözleşmesi'nin yeniden satış fiyatının tespitine yönelik 2.10. maddesinin sözleşmeden çıkartılarak, değişikliğin 90 gün içinde Rekabet Kurumuna tevsik edilmesi gerektiği, aksi takdirde hakkında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.